

EMPRESA FAMILIAR

Per aquí es comença

Modest Guinjoan / Josep Maria Llaurador

guinjoan@barcelonaeconomia.com

Des d'aquestes línies anem subratllant la importància que les empreses familiars tenen per a l'economia del nostre país; empreses grans i petites de propietat i gestió familiar, competeixen amb la cara ben alta amb les societats de capital obert, multinacionals o no. Tant a casa nostra com a la resta de països que tenen el privilegi de ser al Primer Món, empreses familiars i no familiars conformen amb proporcions relativament equilibrades els respectius teixits productius. Quan traïem el cap més enllà d'aquest nostre entorn, quan mirem com funcionen les economies de la majoria dels països del món, on es concentra la major part de la població del planeta, el predomini dels negocis familiars és aclaparador, gairebé absolut.

És ben cert que no es poden comparar a nivell organitzatiu amb les nostres empreses familiars actuals, si de cas amb les que teníem fa 250 anys o més. Les bases són les mateixes: un emprenedor que inicia un projecte, en el qual treballa la dona, els pares, els fills... Dels seus resultats, si tot va bé, en viuen tots, en un marc d'objectius més de supervivència que de tirar endavant un projecte empresarial. Negocis familiars en l'àmbit agrícola o ramader, artesà, industrial, comercial o, com a exemple més proper que ens afecta quan hi som de

vacances, dels serveis per al turisme s'hi multipliquen. El gruix de la dinàmica de les ciutats asiàtiques, africanes o sud-americanes es mesura per les iniciatives privades dels caps de família locals i no pas per les inversions que hi duen a terme les grans empreses transnacionals, encara que siguin les xifres de les darreres les que tenen un pes relatiu superior en la balança de pagaments del país.

Les dades a nivell mundial –refrescades pel recent No Logo de Naomi Klein– ho deixen ben clar. A mitjans dels 90, aproximadament un terç de les exportacions internacionals es produïa entre matriu i filials de la mateixa empresa multinacional, un altre entre multinacionals, i el darrer terç entre altres empreses; de les 100 economies més grans del món, 51 són multinacionals i 49 són Estats; les multinacionals controlaven un terç dels actius productius del món, però només oferien un 5% de l'ocupació mundial; mentre els actius de les cent empreses més grans augmentaven un 288% en set anys, l'increment d'ocupació que generaven no anava més enllà del 7% en el mateix període.

L'impacte en l'esfera econòmica és tan evident com la manca d'impacte –aparent, perquè d'impacte n'hi ha– en l'àmbit social; que ho diguin als milers d'acomiadats del Primer Món al primer símptoma de desaceleració econòmica o als milions d'ocupants de llocs de treball, quasi sempre precaris, transferits al Tercer Món. Bona part dels governs d'aquests Estats subdesenvolupats –i d'alguns que es consideren desenvolupats, també– queden embadocats davant les corporacions globals, alhora que deixen en un segon terme el conreu de la iniciativa privada local, que és la que genera més llocs de treball.

Els que tinguin ocasió de passejar-se pels caòtics carrers de Jaipur o de Bangkok, pels costeruts carrerons de La Paz o d'El Cusco, pels mercats polsosos de Djenné o de Marràqueix, podran apreciar qui són els qui marquen el pols comercial diari de l'economia de milions de persones d'arreu del món. És aquesta enorme quantitat d'empreses familiars, gairebé sempre al marge dels registres estadístics oficials, les que actuen de veritable motor econòmic de cada país, de cada comarca, per més que els grans noms de les marques mundials envaeixin, com aquí, tots els racons del seu territori, fent beneficis per a uns accionistes desconeguts i llunyans.